

УДК 18.75

Богданова М.Р.¹, Дєвочкіна Н.М.²

¹студ. гр. БАД-911 НУ «Запорізька політехніка»

²канд. філос. н., доц. НУ «Запорізька політехніка»

ФІЛОСОФСЬКІ ІДЕЇ СУЧАСНОГО ЖИВОПИСУ

Між філософією та живописом є також багато чого спільного. Саме головну увагу привертає в обох випадках – це людина, людські пристрасті, драми, цінності та ідеали. Вічні теми філософії та живопису роблять безсмертними великі твори як художньої, так і філософської культури. Вони завжди залишаються сучасними і в кожному епоху набувають нового сенсу та актуальності. Відмінність ж у тому, що філософія є область теоретичного, а живопис – художнього мислення. Філософ мислить абстракціями, а поет – художніми образами; головне живопису – емоційний контакт автора з читачем, слухачем, глядачем; філософський текст звернений до розуму читача. З різноманітних видів живопису найближче до філософії література та поезія.

Через живопис люди можуть висловлювати свою філософську думку. Живопис передає емоції людини, що вона відчуває. Це теж своєрідна філософія.

Відоображаючи світ, художник одночасно втілює у творі мистецтва свої думки, почуття, прагнення та ідеали. Він відтворює явища життя і одночасно дає їм свою оцінку, пояснює їхню сутність і сенс, висловлює своє розуміння світу. Філософія.

Візьмемо у приклад художницю Ольгу Петрову. Художниця належить до покоління митців, що завжди активно боролися за свою творчу індивідуальність, не боячись висловлювати свої думки, навіть у радянські часи. Важливу роль у формуванні її мистецького світогляду та філософії відіграла Біблія. Перше звернення до релігійної тематики відбулося під час роботи над серією графічних ілюстрацій до «Божественної комедії» Данте, що отримали всесвітнє визнання, особливо в Італії. У 1993 році серію робіт придбала бібліотека Британського музею.

За допомогою біблійних сюжетів та метафоричних образів художниця висвітлює свою реакцію на актуальні події, що відбуваються у суспільстві, втілюючи у роботах глибину філософію. Мистецтвознавці характеризують її творчий метод – експресіонізм, метафоризм, нефігуративізм.

Кожна з робіт має свою власну легенду, релігійне чи філософське підґрунтя.

Філософії як виду знання притаманні також риси, характерні ще одного виду пізнавальної діяльності - для художнього освоєння дійсності, тобто для мистецтва. Мистецтво, як і філософію, можна назвати самосвідомістю культури: це хіба що художній погляд «зсередини» у межах будь-якої епохи чи типу культури.

З мистецтвом філософію ріднить те, що є творчістю і стихією свободи, а чи не підпорядкуванням «світової даності», що філософія, як і мистецтво, передбачає обдарованість і пов'язані з особистістю творця.

У епоху постмодерну також філософія та мистецтво взаємодіяли, коли вони спільно переживали кризовий період. Саме тоді вони отримали найсильніший поштовх до подальшого розвитку і очікується в подальші роки, що їхня взаємодія вийде на новий щабель і отримає новий виток розвитку.

Взаємозв'язок філософії та культури існує у сенсі філософії як формування образів ідеального буття, світоглядних стандартів шляху до істини, а й у сенсі культури як засобу її реалізації (світоглядних стандартів) у житті людини у формах соціально-історичних типів культури. Адже існування філософії поза культурою немає сенсу і навіть неможливе. Філософія – це діяльність, діяльність людської думки, а людська діяльність – це сфера культури.

Отже, філософія в чомусь схожа, а в чомусь різна з мистецтвом. Це зумовлює її «центрально-зв'язуюче» становище в духовній культурі людства, що не дозволяє цій культурі розпастись у погану множинність ворогуючих між собою ідей, цінностей та світоглядів.